

POPIS POTVRDIO - SRBI NAROD NAJSTARIJI

Na jedno dete 10 staraca

Od osam sprovedenih popisa nakon Drugog svetskog rata, na poslednjem, tek završenom, zabeležen je najveći pad broja stanovnika u istoriji. Stručnjake ne zabrinjava to što je sada oko 300.000 ljudi manje, već to što se taj trend smanjenja ubrzava i što će u Srbiji do 2050. nestati gotovo ceo jedan Beograd

strana 4.

FOTO: Z. RAŠ

Najveći pad broja stanovnika u istoriji popisa

Na jedno dete 10 starih

ANA SLOVIĆ

Od osam sprovedenih popisa nakon Drugog svetskog rata, na poslednjem, tek završenom, zabeležen je najveći pad broja stanovnika u istoriji. Stručnjake ne zabrinjava to što je sada oko 300.000 ljudi manje, već to što se taj trend smanjenja ubrzava i što će u Srbiji do 2050. nestati gotovo ceo jedan Beograd.

Manji broj ljudi, prouzrokovan uglavnom negativnim prirodnim priraštajem i odlaskom u inostranstvo, za posledicu ima i sve veći broj starih i sve veće opterećenje na penzioni fond i zdravstveni sistem.

- Ovo jeste najveći pad, ali je i u periodu između popisa 1991. i 2002. registrovan je pad, kada je iz Srbije otišlo u inostranstvo oko 400.000 ljudi. Taj broj prikriven je velikim brojem izbeglica. Pored toga, poslednjih 20 godina se beleži negativan prirodan priraštaj na gotovo celoj teritoriji države. Ako se taj trend nastavi, na popisu 2051. sigurno će nas biti manje za milion, ako ne i za 1,3 do 1,5 miliona - kaže Vladimir Nikitović iz Centra za demografska istraživanja.

Trend demografskog starenja nije tipičan samo za

Srbiju već i za sva evropska društva i sve bivše jugoslovenske republike. Starenje i manji broj ljudi mogu proizvesti, kako kaže sociolog Zoran Stojiljković, nekoliko problema.

- Dolazi do stalnog smanjenja broja zaposlenih u odnosu na broj penzionera. Taj broj teži tome da se izjednači. Samim tim povećavaju se ulaganja u penzije u odnosu na ulaganja za zaposlene i edukaciju mladih. Sve je više onih koji su stariji od 65 godina u odnosu na populaciju do 18 godina, tako da postajemo društvo starih, a za to su potrebna sredstva - kaže Stojiljković za „Blic“.

Prema njegovoj oceni, Srbija se sužava na Beograd i desetak drugih gradova, dok se pojedini regioni sve više prazne. Problem je, kako kaže, u tome što je sve više jednočlanih domaćinstava.

- Nekada su porodice bile četvoročlane, tako smo nekada u školi učili. Danas to nije slučaj. Sve je više parova bez dece ili s jednim detetom, a s druge strane imamo gomilu staračkih domaćinstava. Bitno je i da će upravo to starije stanovništvo imati sve veći i politički uticaj, što je sad primer sa PUPS-om - kaže Stojiljković.

Jedini izlaz iz ove situacije Rasim Ljajić, ministar rada i socijalne politike, vidi u oporavku ekonomije, bez čega je sve ostalo, kako kaže, samo teoretisanje.

- Ako ne oporavimo ekonomiju, i dalje ćemo imati pad prirodnog priraštaja i napuštanje sela. Prema podacima ministarstva, u Srbiji je 42.000 samačkih domaćinstava, i to većina na selu. To je čitav jedan grad. Sela se ili napuštaju ili u njima živi po desetak ljudi starijih od 65 godina. Uzrok pada broja stanovnika je slaba ekonomija, i taj uzrok treba rešavati kako ne bi, kao sada, svi išli ka Beogradu, Novom Sadu ili Nišu. S druge strane, pojedini regioni kao što su Toplički, Jablanički ili Pčinjski imaju katastrofalnu sliku i kada je demografsko praznjenje u pitanju, ali i siromaštvo - kaže Ljajić za „Blic“.

Starenje stanovništva i smanjenje radne snage samo po sebi nameće pitanje hoće li se podizati i granica za odlazak u penziju. Ljajić navodi da će s reformom penzionog sistema nastaviti, ali da je pre toga potrebno obezbediti nova radna mesta.

- Nijedna reforma ne može biti uspešna bez oporavka privrede - ističe Ljajić.

Ekonomista Aleksandar Stevanović smatra da je neminovnost da se radni vek produži, ali se ne slaže s ministrom Ljajićem u oceni da je jedino slaba ekonomija uzrok manjeg rađanja.

- U budućnosti će se sve

više opterećivati penzioni fond i više će se izdvajati za medicinsku negu. To su glavni fiskalni udari, ali uštedećemo na školstvu - kaže Stevanović.

Srbija, prema mišljenju ekonomiste Miroslava Zdravkovića, boluje od čitavog niza neravnoteža: u proizvodnji i potrošnji, uvozu i izvozu, štednji i investicijama. Ipak, najopasnija neravnoteža je u starosnoj strukturi stanovništva.

- Srbiji je potrebna nova populaciona politika, jer polako ide ka obrnutoj piramidi - na jedno dete imamo 10 penzionera. Može da se produži radni vek, to nije problem, ali to rešava problem samo na kratak rok. Potrebna je nova industrijska politika, ali i novi vrednosni obrazac. Ljudi su glavni

resurs jedne države - kaže Zdravković.

Analiza Zavoda za statistiku

■ U poslednjih 10 godina u 370 seoskih naselja nije bilo živorođene dece.

■ Od ukupnog broja seoskih naselja, 2009. je negativni prirodni priraštaj imalo oko 80 odsto naselja, dok je 1991. negativni prirodni priraštaj zabeležen u oko 65 odsto seoskih naselja.

■ Prema popisu iz 2002, u oko 100 seoskih naselja nije živela nijedna žena u fertilnom periodu (većina ovih naselja nalazi se u jugoistočnom delu Srbije).

■ Stanovništvo seoskih naselja demografski je starije od gradskog stanovništva. Prema rezultatima poslednjeg popisa, prosečna starost gradskog stanovništva je 39,2 godine, a seoskog - 41,6 godina.

■ Posebno je mračna perspektiva malih seoskih naselja, u kojima je mortalitet jedini činilac prirodnog priraštaja; u jednoj trećini od ukupnog broja seoskih naselja svako treće domaćinstvo čine isključivo lica starija od 65 godina.

■ Od ukupnog broja živorođene dece u 2009. (70.299), čak dve trećine je rođeno u gradskim naseljima, a svega jedna trećina u seoskim.

U Srbiji će, po sadašnjem trendu, do 2050. nestati gotovo ceo jedan Beograd

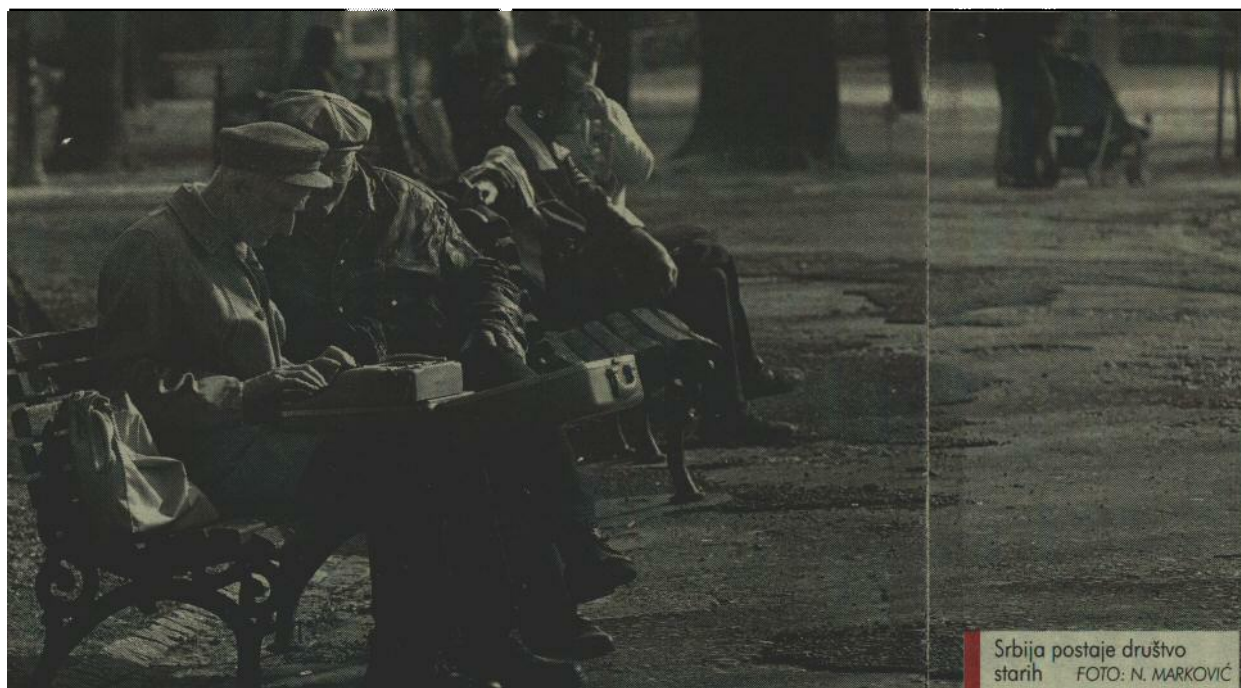
Strana / Page: 1

Rejting / Reach: 918345

Država / Country: SERBIA

Površina članka / Size: 799 cm2

3 / 3

Srbija postaje društvo starih FOTO: N. MARKOVIĆ

Kretanje broja stanovnika od 1948.

Srbija (bez KiM)

Godina	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Broj stanovnika	5.794.837	6.162.321	6.678.247	7.202.915	7.729.246	7.822.795	7.893.125	7.500.000

Beograd

Godina	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Broj stanovnika	634.003	731.837	942.190	1.209.360	1.470.073	1.602.226	1.638.643	1.667.201

Vojvodina

Godina	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Broj stanovnika	1.640.599	1.698.640	1.854.971	1.952.560	2.034.782	2.013.889	2.098.779	1.972.347

* preliminarni podaci za 2011.

Kretanje broja stanovnika u pojedinim opštinama

OPŠTINA	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Alibunar	32.552	31.770	32.932	31.833	29.383	26.535	25.510	19.750
Crna Trava	13.614	12.902	12.319	9.672	6.366	3.789	2.590	1.800
Trgovište	15.368	15.578	14.404	12.556	8.923	7.146	6.398	5.200
Blace	23.676	24.608	22.099	19.331	17.338	15.709	14.303	12.150
Majdanpek	19.610	21.155	23.022	26.120	26.628	27.378	24.867	19.520
Kuršumlija	37.284	39.772	36.896	31.672	27.629	23.590	21.897	17.800
Gadžin Han	26.380	26.182	23.965	19.974	16.281	12.990	10.660	8.750
Babušnica	37.532	37.312	34.316	29.033	23.872	19.333	15.799	12.480
Svrljig	32.282	32.939	30.260	26.505	24.242	20.740	17.637	14.630

* preliminarni podaci za 2011.